

WAARNEMING VAN EEN SLANGENAREND *CIRCAËTUS*
GALLICUS IN NEDERLAND

A new record of the Short-toed Eagle *Circaëtus gallicus* in the Netherlands

J. H. KLATTE en A. B. H. WOLFF

Op 4 augustus 1970 namen wij om ongeveer 13.30 uur vanaf de Knardijk een arendachtige vogel waar, iets groter dan een Ruigpootbuiserd en met een langere staart en uitstekende, min of meer ronde kop, zonder vooruitstekende, forse snavel (zoals bij vogels van het genus *Aquila*). Bij de eerste waarneming vloog de vogel over de Oost-Flevopolder van ons af, waardoor wij goed konden zien, dat de vleugels enigszins naar beneden waren gebogen met naar boven gekrulde vleugelpunten.

Even later beschreef de vogel een grote boog en vloog op korte afstand vrij laag over ons heen (50 à 100 m) in noordwestelijke richting de Zuid-Flevopolder in; daarna konden wij hem nog enige tijd volgen, laag vliegende langs de rand van een daar gelegen rietveld, waarbij grote aantallen watervogels opvlogen. Speciaal ook gedurende die tijd konden wij het kleurpatroon van de bovenzijde goed waarnemen. De bovenzijde van het lichaam was donkerbruinachtig zonder lichte rug- of schoudervlekken; de bovenzijde van de vleugels was eveneens donkerbruinachtig met een groot, iets lichter veld; de slagpennen waren donker. Ook de kop en onderzijde waren nogal donker (de onderzijde was dus niet licht met een daartegen min of meer afstekende donkere bovenborst). De onderkant van de vleugels was opvallend wit met enkele verspreide, kleine, donkere vlekken en met zeer donkere punten van de slagpennen. De vogel liet de poten eenmaal hangen en „speelde” ermee; de tarsus was niet bevederd; de pootkleur was licht van onbestemde kleur, in ieder geval niet geel of donkerbruin.

De gehele habitus van de vogel, zijn manier van vliegen en de opvallende witte onderzijde van de vleugels wezen in de richting: Slangenarend, maar de donkere onderzijde van de romp was voor ons aanvankelijk een punt van twijfel. Echter na raadpleging van een aantal handboeken en na onderzoek van een aantal opgezette vogels en huiden in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, waarbij het Hoofd van de Vogelkundige Afdeling, Dr. G. F. Mees zeer behulpzaam was, zijn wij tot de slotsom gekomen, dat de door ons waargenomen vogel een Slangenarend *Circaëtus gallicus* is. Van deze soort komen ook exemplaren voor met een (bijna) geheel donkere onderzijde van de romp. Het lichtere veld op de bovenvleugels van onze, in augustus waargenomen vogel moet aan rui en verbleking van de grote vleugeldekveren (handdekveren) worden toegeschreven. Onze conclusie is door de Commissie voor de Nederlandse Avifauna aanvaard.

Volledigheidshalve zij hier vermeld, dat de Slangenarend *Circaëtus gallicus* broedvogel is van grote delen van Zuid- en Oost-Europa, de Baltische landen en Europees Rusland. Overwintering vindt in hoofdzaak plaats ten zuiden

van de Sahara vanaf het stroomgebied van de Niger tot in Egypte en Ethiopië en in Z.-Arabië. De waarneming in Nederland is als een zeldzame gebeurtenis te beschouwen: Avifauna van Nederland II, 1970: 26 vermeldt behalve drie vondsten van vóór 1900, slechts twee vondsten t.w. half november 1907 Oldebroek, Snouckaert: 72 en winter 1962/1963 Lauwerszee, Limosa 42: 48. Dit is dus de derde bevestigde waarneming van de soort in Nederland sedert 1900.

C.N.A.: Bevestigde waarneming.

SUMMARY

On August 4th 1970 a specimen of the Short-toed Eagle *Circaëtus gallicus* has been observed in the new polders, O.-Flevoland. This is the third confirmed record of this straggler in the Netherlands since 1900.

LITERATUUR

- Brown, L. & D. Amadon. 1968. Eagles, Hawks and Falcons of the World I: 339.
 Dement'ev, G. P. c.s. 1951. Birds of the Soviet Union I: 368.
 Etchecopar, R. D. & F. Hüe. 1964. Les Oiseaux du Nord de l'Afrique: 151.
 Géroudët, P. Les Rapaces, 2me édition: 134.
 Naumann, Naturgeschichte der Vögel Mitteleuropas IV: 176.
 Niethammer, L. 1938. Handbuch der Deutschen Vogelkunde II: 270.

Adres: J. H. Klatte, van Kijfhoeklaan 114, Den Haag.

WAARNEMING VAN EEN ZWARTE ZEEKOET *CEPPHUS GRYLLE*

Observation of a Black Guillemot *Cephus grylle*

J. SWAAB, J. G. VAN MARLE en P. MEETH

Op 7 februari 1971 werd op Texel een exemplaar van deze soort waargenomen door ondergetekenden en C. S. Roselaar; op 10 februari 1971 door Mr. J. H. Klatte, M. J. Tekke en L. J. M. Bos c.s. en op 15 februari 1971 door E. J. M. Veling. Later werd de vogel daar niet meer gezien, doch wel op Terschelling door C. Matthijsen en echtgenote en I. Smit; volgens de beschrijving vermoedelijk hetzelfde exemplaar, op weg naar zijn broedgebied.

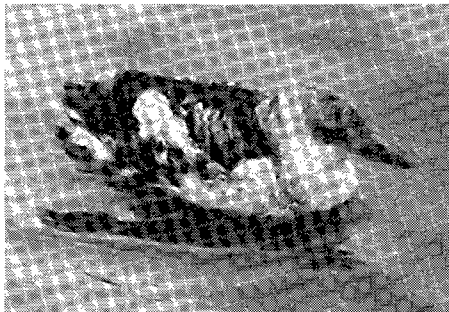

FIG. 1. Zwarte Zeekoet. Foto, P. Meeth.
Black Guillemot. Photo, P. Meeth.